

Fiskeundersøkelse i Østensjøvann 2012

Thrond O Haugen

28.02.2012

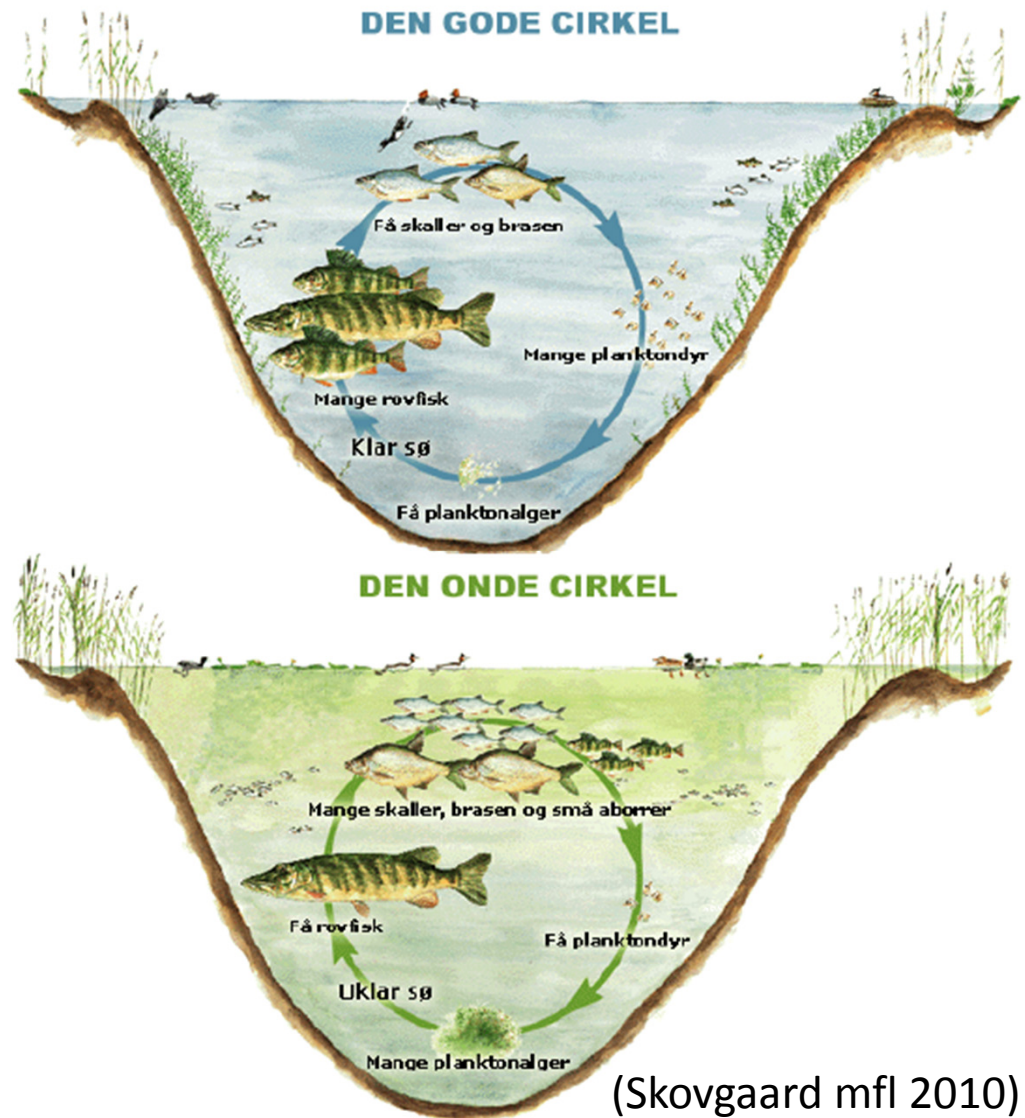
Bakgrunn

- Østensjøvann har svært dårlig økologisk status
  - Basert på vannkjemiske målinger (total fosfor)
- Tiltaksplan og mulighetsanalyse
  - Utfisking av mort
  - Evt Phoslock
- Trenger en oversikt over fiskesamfunnet

Eutrofiering og (karpe)fisk

- Stor tetthet av karpefisk medfører
  - Nedbeiting av dyreplankton
  - Økt resirkulering av fosfor
- Noe som medfører
  - økt algebiomasse
  - Dårlig vannkvalitet
  - Færre rovfisk

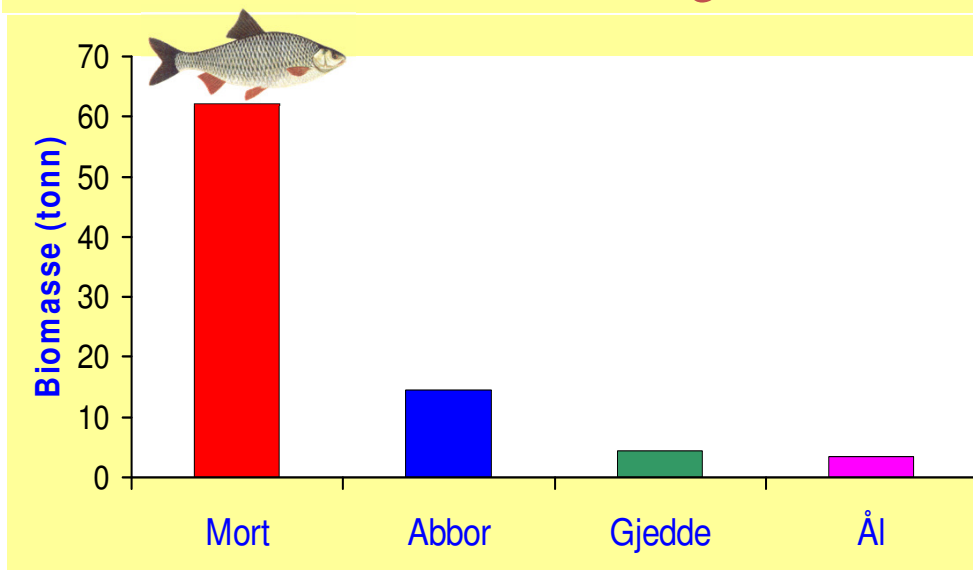

(Skovgaard mfl 2010)

Mort er alteter og lever av bunndyr, dyreplankton, alger og dødt organisk materiale

Biomasse av fiskeartene i Årungen 1979:

Fordi det er mye næring for mort i næringsrike innsjøer, blir den lett en dominerende art i fiskesamfunnet

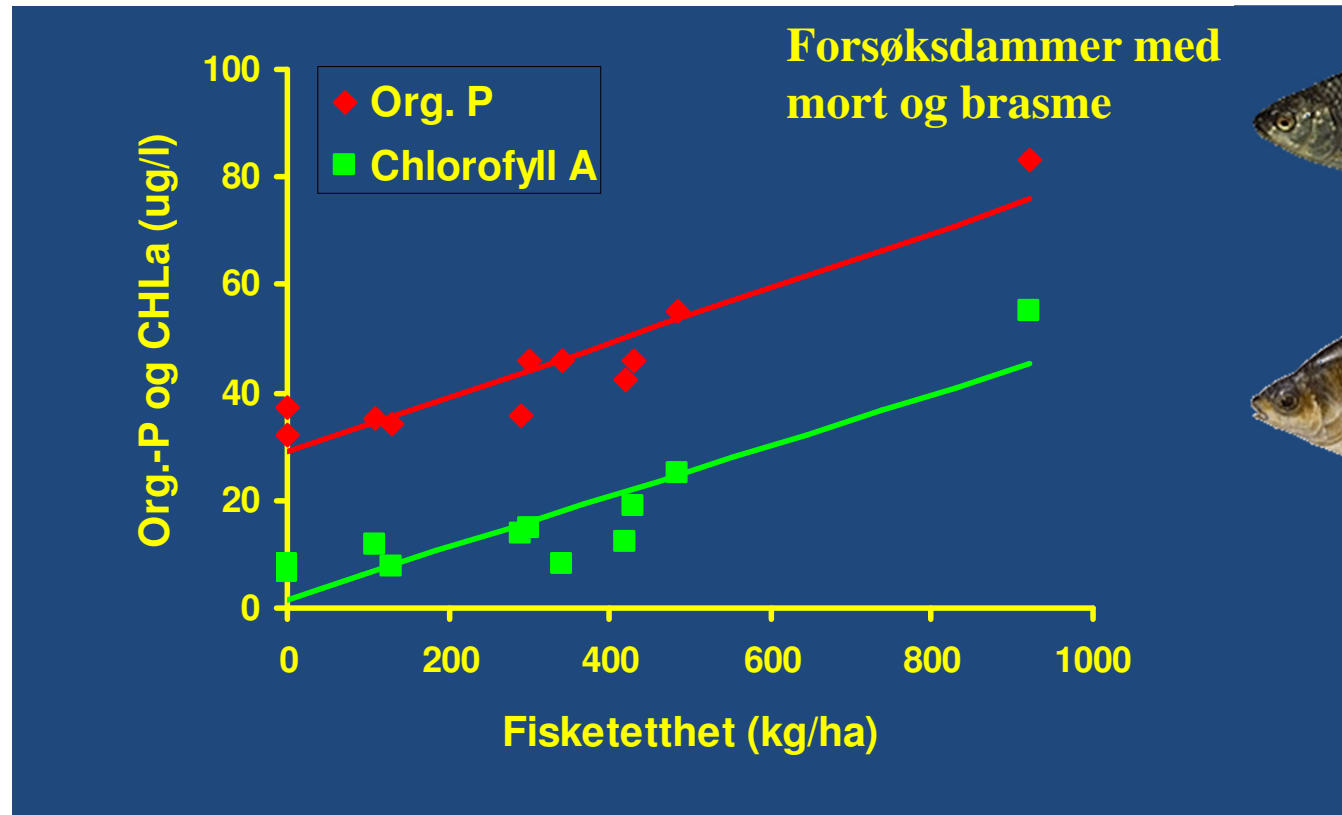

Mort er også en effektiv dyreplanktoneter - ved stor fisketetthet blir de effektive, algeetende vannloppene beita vekk

Bare små dyreplanktonarter når det er stor tetthet av mort

Klar sammenheng mellom mengde fisk og frigjøring av fosfat fra innsjøbunnen

- Både organisk fosfor og klorofyll A økte betydelig i vannmassen 28 dager etter at mort og brasme ble satt ut

(etter Persson og Hamrin)

Manipulering med fiskebestander kan redusere primærproduksjon i innsjøer, dvs. restaurere innsjøene

(Foto: Åge Brabrand)

Arbeide fra to kanter

- Morten som fosforpumpe (resirkulerer fosfor) må reduseres
- Tilførsel av ny fosfor må reduseres
- Gode erfaringer fra Europa, men ikke noe hokus pokus (ting tar tid)

Parameter	Siktedyp	Suspendert stoff	Klorofyll a	Totalfosfor	Total-nitrogen	Algebio-masse	Biomasse av blågrønnalger
Endring etter utfisking	+100%	-40%	-40%	-25%	-25%	-40%	-50%
Effekt, antall år	10-12 år	10-12 år	6-8 år	ca. 4 år	8-10 år	5-6 år	ca. 5 år

Fra 27 danske innsjøer hvor en har hatt utfisking av mort (Skovgaard mfl 2010)

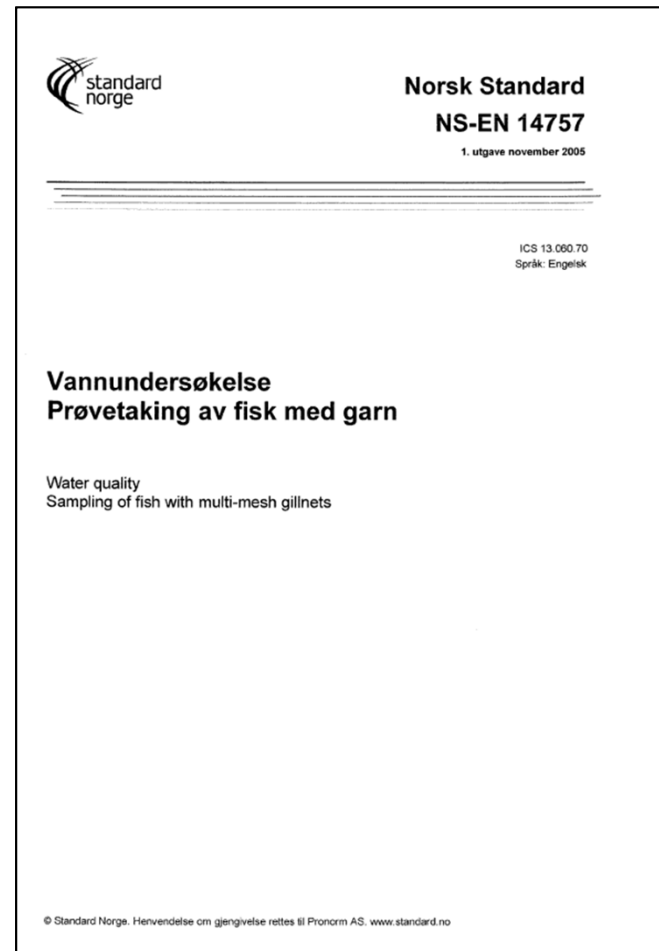

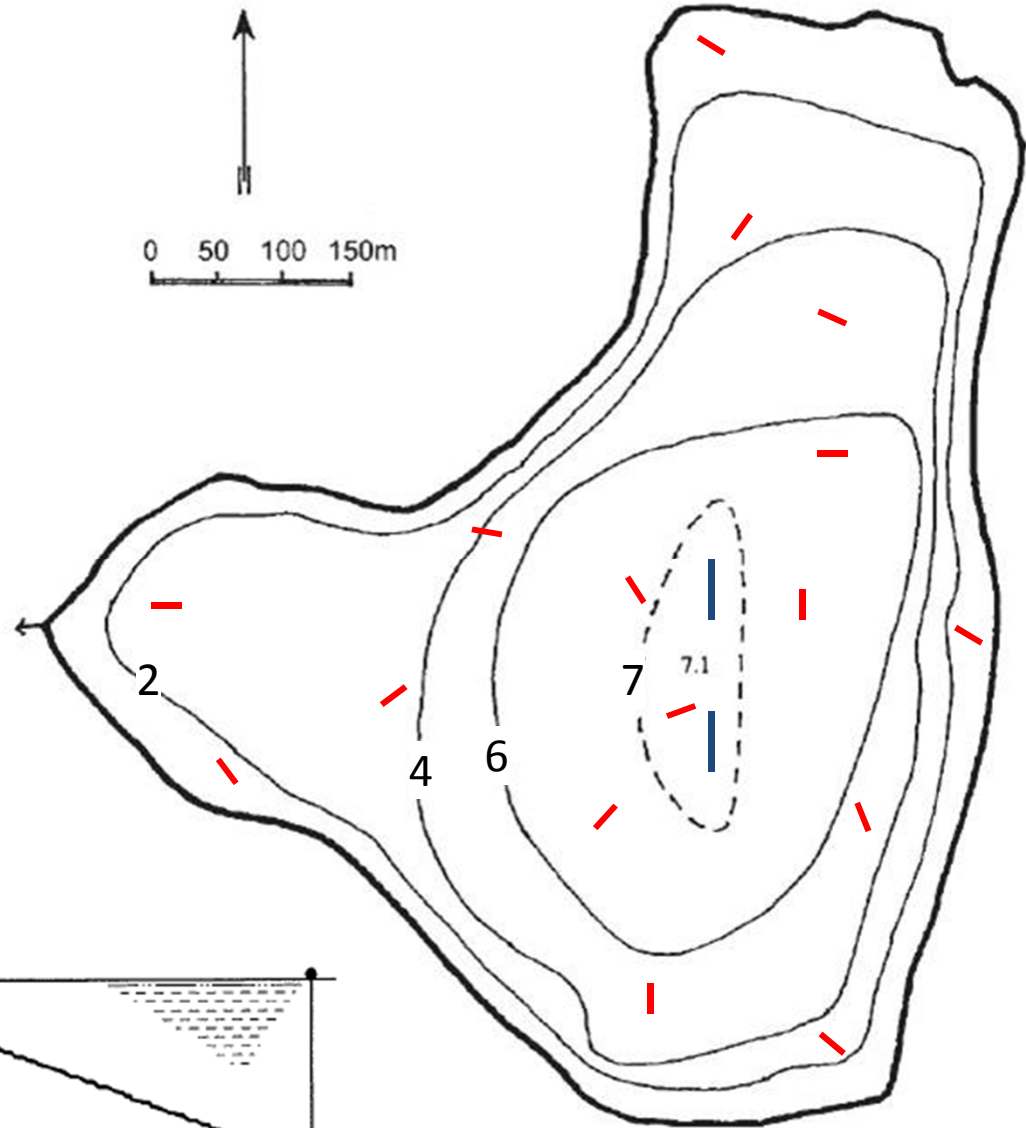
Kartleggingsprosjekt

- Vår 2012
  - Gytepopulasjon av mort
  - Merke-gjenfangst i to bekker
    - Finstadbekken (nordenden)
    - Skuterudbekken (sørenden))
  - Beregne gytebestanden hos mort
- Høst 2012
  - Fiskesamfunnskartlegging
  - Prøvefiske med garn
  - Ekkolodd

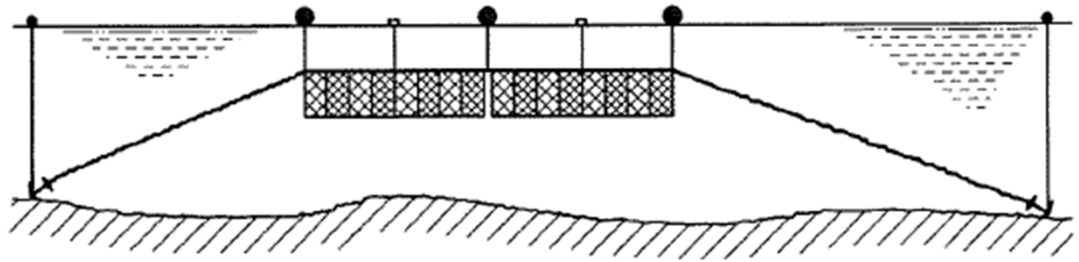
CEN og stratifisert sampling

- Basert på Nordiske oversiktsgarn
- Samle inn alle vannlag representativt
- Ikke like strengt for flytegar

Flytegarn

Merke-gjenfangst

- Fangst i ruser i to gytebekker
- Merker med farge på bukfinnene
- Beregner størrelsen på populasjonen ut fra andel merket ift andel umerket
- Kartlegger også gyting med elektrofiske

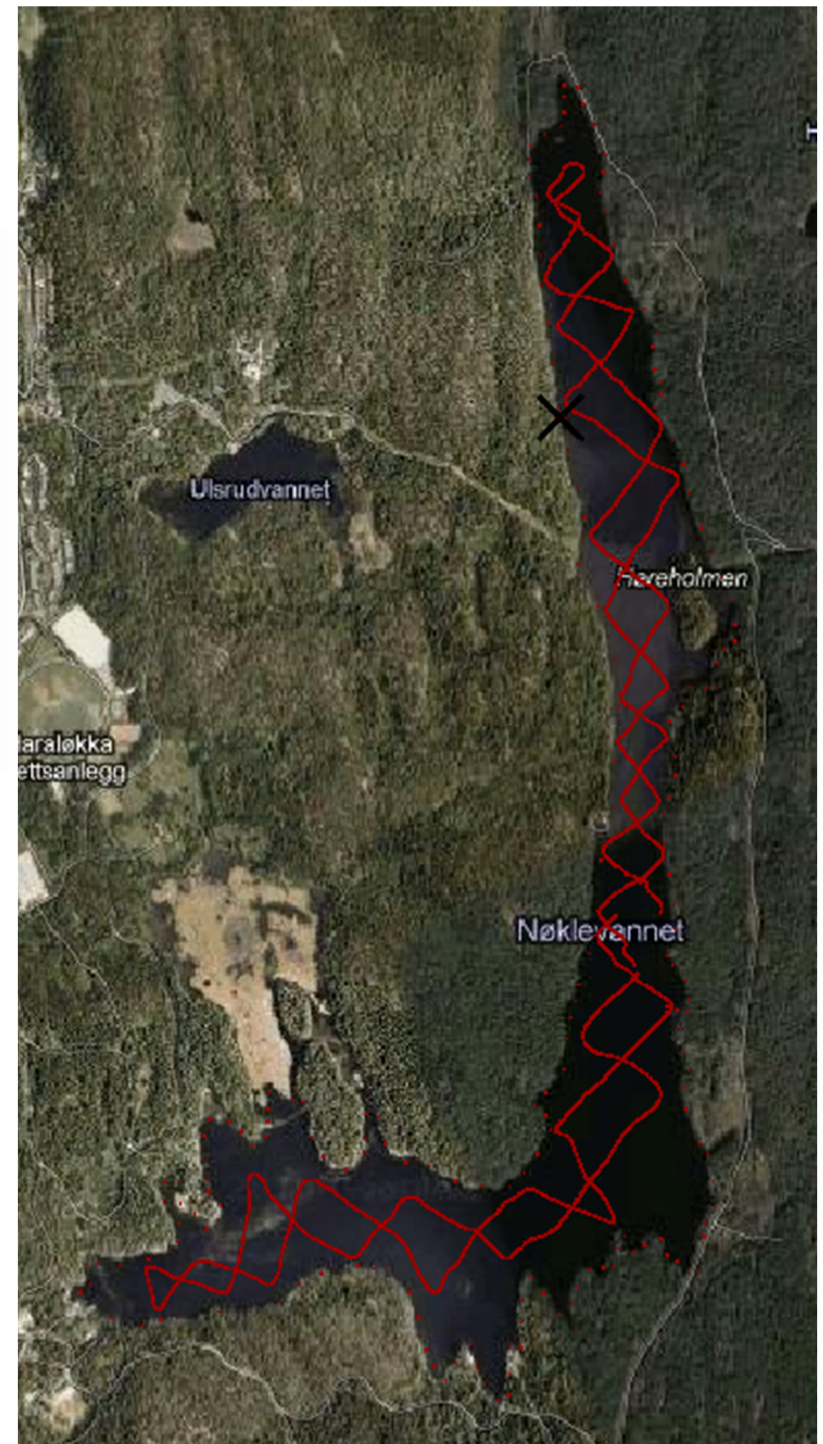
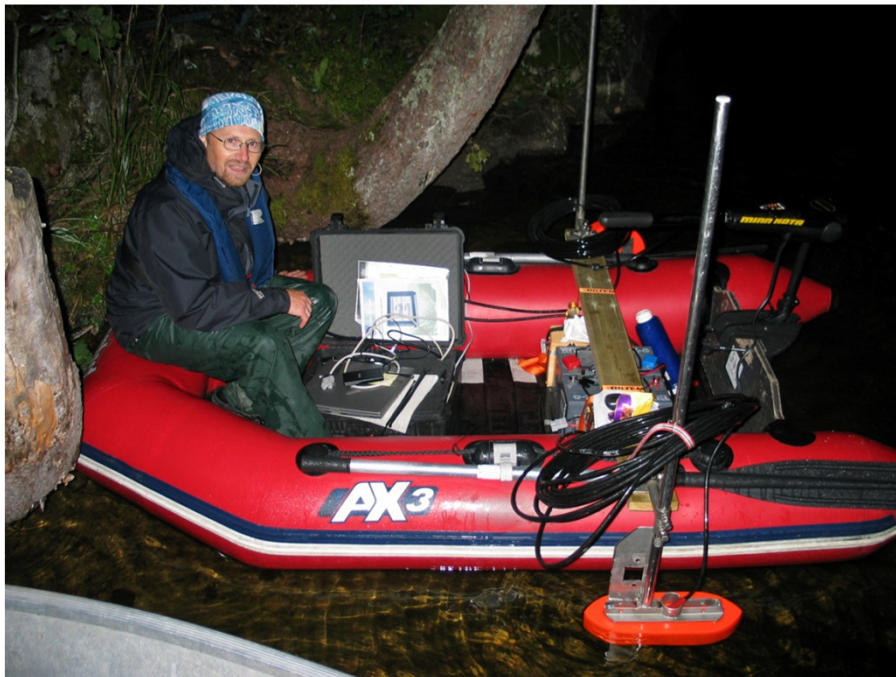
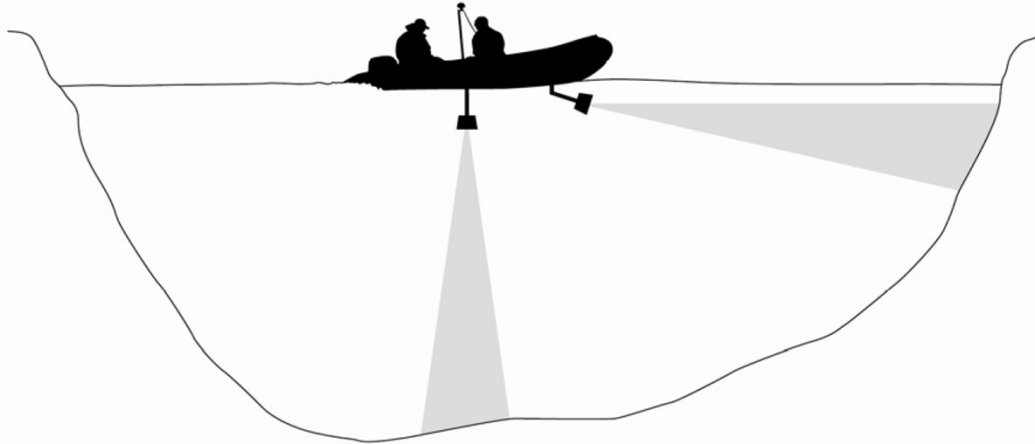

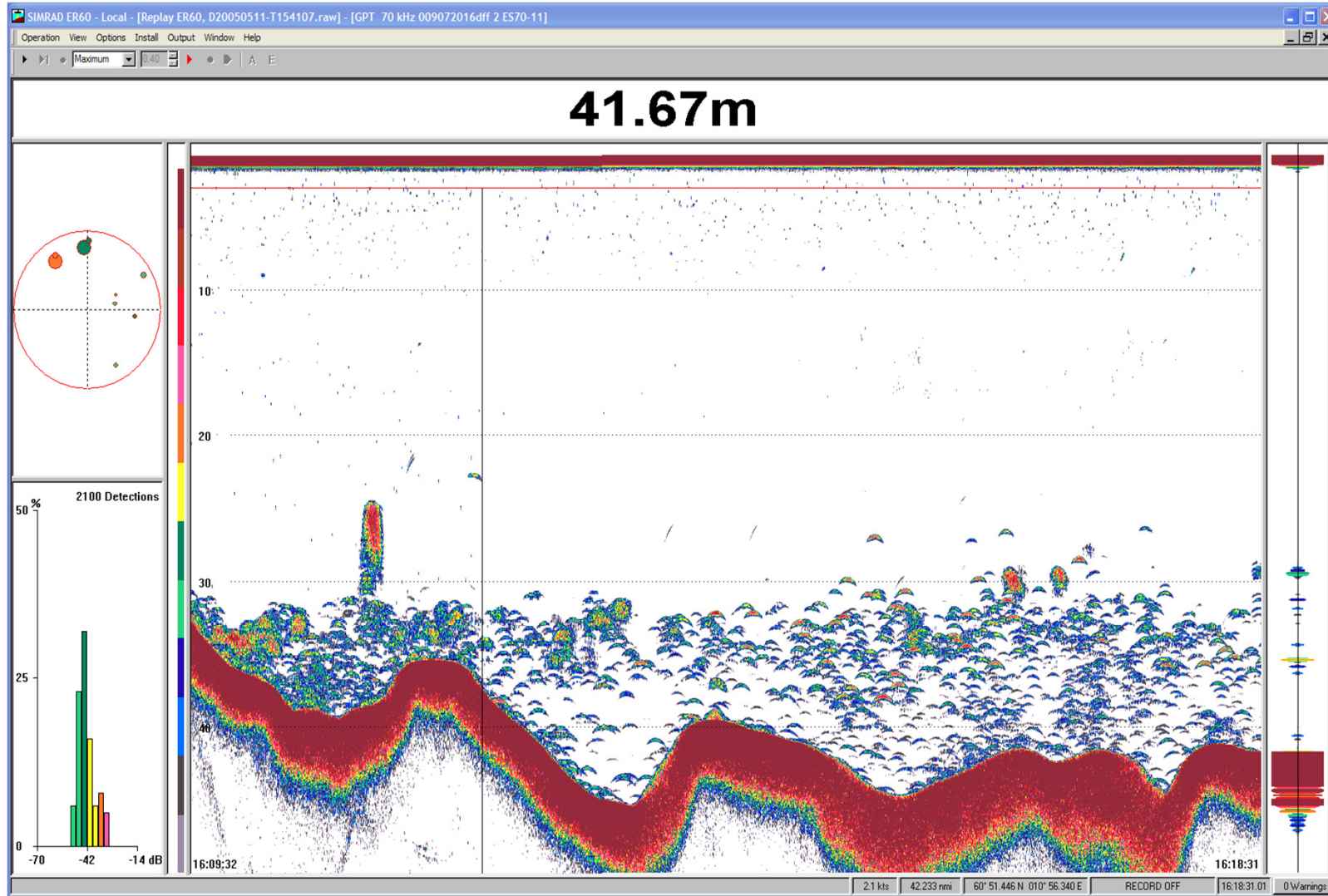
Ekkolodd

- Lydstråle både vertikalt og horisontalt
- Antall individer og størrelsesfordeling for hele innsjøen
  - Ikke artsinformasjon
  - Må suppleres med fangst
- Kjøres om natta når fisken er spredd utover

Sikk-sakk

Ekkogram

Rapport

- Bestandsestimat for mort. Her inngår både
  - gytebestandsstørrelse (merke-gjenfangst) og
  - totalbestand og størrelsesfordeling (ekkolodd).
- Fiskesammfunnets sammensetning og struktur (prøvefiske med garn)
  - Artssammensetning i de ulike vannlagene og i pelagialen
  - Aldersstruktur (mort og abbor)
  - Vekstforløp hos mort og abbor
- Vurdering av relevans ift utfiskingstiltaket

Tidsplan

- **Vår:**
  - Elfiske og rusefiske etter mort i innløpsbekkene Finstadbekken og Skuterudbekken.
  - Erfaringsmessig vil gyteperioden være over på to uker.
- **August:**
  - prøvefiske med garn samt ekkoloddkjøring
    - siste halvdel av august
    - Garnene settes over to døgn (8 bunngarn pr natt) og det kjøres ekkolodd både dagtid og nattetid.
- **September og oktober:**
  - analyse og rapportskrivning.

Garnfangst av mort i Årungen
Venter ikke mindre i Østensjøvann...

